

Dr. Kovács Lajos

„TI VAGYTOK A VILÁG VILÁGOSSÁGA”

Mt 5,14—16

Ebben az áhítatos órában, mely a magyarsárosi gyülekezetben történelmi jelentőségű ünnepet jelent, amikor az ünnepi istentisztelet keretében négy ifjú lelkészünk felavatására és hagyományos úrvacsorai szertartásra kerül sor, arra a gyülekezet minden tagjához közel álló kérdésre szeretnék feleletet adni, hogy mit jelentett a legkorábbi keresztény gyülekezetekben, mit jelentett a hosszú évszázadok során és mit jelent ma Jézus-tanítványnak lenni.

Az evangéliumok tudósítása szerint Jézus nyilvános tanításainak kezdetén maga köré tanítványokat gyűjtött, bizalmas munkatársakat választott. Példaadó tanítómesterünk őket, akik az ő közvetlen hallgatói és missziói tevékenységének részesei voltak, a só mellett a világossághoz hasonlította, akiknek az a hivatásuk, hogy az Istennek tetsző, magasrendű élet lényegét az ő tanításainak szellemében továbbadják, és önmagukból fényt, világosságot árasztva, az eszményi élet, az Istenországa eszméinek hordozóivá válva, a tanítvány nevezetre méltóknak bizonyuljanak.

Jézus fellépésében, tekintetében, szavaiban, mondanivalójában, egész lényében volt valami egészen rendkívüli, lenyűgöző, megragadó, amit az egyik evangélista ebben a tömör jellemzésben találóan így fejezett ki: „Elálmélkodtak az ő tanításain, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van“.

A jézusi örömmüzenet lényege néhány szóban így összegezhető: szeresd az Istent, a gondviselő édes jó Atyát és szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Amit akarsz, hogy az emberek veled cselekedjenek, mindazt te is úgy cselekedd velük. Légy könyörülő szamaritánus; siess segítségére a jerikói úton vérében fetregő embernek, anélkül, hogy nemzeti hovatartozása, társadalmi helyzete vagy politikai felfogása téged a legkisebb mértékben érdekelne.

Mindezt megköveteli a jézusi parancs, amelynek betöltése az előfeltétele annak, hogy az Istenországába belépjünk, az eszményi világhoz közel érkezzünk.

A Jézus halála után kialakult ösgyülekezetekben már a legelső időkben meghatározódtak, kirajzolódtak a Jézus-tanítvány nemes méltóságára való eljutás előfeltételei. A kereszténység egész történelme folyamán, mind a mai napig, a legteljesebb megbecsülés és legáltalánosabb tisztelet azokat a híveket vette és veszi körül, akik példaadásukkal, hithűségükkel és mindennapi cselekedeteikkel, hősi magatartásukkal a Jézus-tanítvány nevezetet kiérdemelték és kiérdemlik.

„Ti vagytok a világ világossága. Nem rejthetitek el a hegyen épített várost“ — ezekben a szavakban Jézus félreérthetetlen határozottsággal azt adta tudtul a tanítványoknak, a hozzá legközelebb állóknak, hogy az ők hivatásuk a másoknak való világítás. A szobában meggyújtott gyertyának kialudnia nem szabad. Nekik olyanokká kell válniok, mint a hegyen épített város, mely szüntelenül árasztja fényét, világosságát, melegét az emberek felé!

Hangzik ebben az ünnepi órában felétek, Jézus-tanítványokhoz, felavatás előtt álló ifjú lelkésztestvéreinkhez az evangéliumi felhívás, a feltétlen kíváncsi: nektek még azoknál a buzgó híveknél is többnek kell lennetek, akik gyülekezeteinket alkotják. Nektok a fény, a világosság fiainak kell lennetek. Mindent meg kell tennetek, szüntelenül abban kell magatokat gyakorolnotok, hogy lényetekből az evangélium szellemében fény, világosság, békesség, szeretet, összhang sugározzék.

Ti elsősorban, mindenekelőtt, Jézus-tanítványok vagytok, akikre vonatkozik mindaz, amit Jézus az első tanítványoktól megkövetelt. Mert az a lelkész, akiben nem lobog kellő lángolással a nagy ótestamentumi próféták szent tüze; aki a kettős szeretet parancsolatot csak hirdeti, de nem gyakorolja, aki a mások iránti szüntelen szeretetszolgálat által nem magasztosul Jézus-tanítvánnyá, a lelkészi szolgálatra alkalmatlanná válik.

Ti azért, ifjú lelkésztestvéreim, legyetek továbbra is gyülekezetetek prófétái lángolású pásztorai, akik, ha kell, életeteket is odaáldozátok az eszméért, a jézusi életprogram megvalósításáért.

Hangzik azért a szószék magasságából felétek az evangéliumi felhívás: „Úgy fényljk a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jócselekedeteiteket és dicsóítsék a ti mennyei Atyátokat“.

Minden istentisztelet számadástételre jelentkezés gondviselő Istenünk előtt. Számadástétel az örök evangéliumi tantárgyakból, a jóság, a békesség, igazságosság, szelídség, megbocsátás, szeretet jézusi parancsolataiból. Parancsoló szüksége annak, hogy egyéni és közösségi életünk portáján időről-időre rendet teremtsünk, mély őszinte magunkbaszállással lelkiismeretvizsgálatot tartsunk, hitben, szeretetben, lélekben újjászüljünk.

Az Isten színe elé járulásra egyedül nekünk, gyarló, múlandó, hátrók közt élő embereknek van szükségünk. Annak helye pedig elsősor-

ban, mindenekelőtt a templom, ez a templom és minden szent hely, ahol alkalomról-alkalomra ráeszmélünk arra, hogy mindenért, amik vagyunk és mindenért, amink van, Istenünknek kell újra meg újra lélek szerinti hálát és köszönetet mondanunk, aki életünk teremtetője, gondviselője, irányítója, védője, oltalmazója. De ugyanakkor számonkérője is, akinek, amikor ő akarja és ahogyan akarja, vissza kell adnunk a tőle ajándékképpen kapott földi, véges életünket.

Ez a templom és minden templom egyfelől azért épült, hogy minket múlandó voltunkban szüntelenül arra figyelmeztessen, hogy előbb vagy utóbb, kivétel nélkül mindannyiunknak végső számadástételre meg kell jelennünk a hitünk szerint megbocsátó szeretettel ítélkező örök bíró, Istenünk előtt. A templom és ez a templom is ugyanakkor az a szent hely, ahol a falak újra meg újra, töretlenül, diadalmasan visszhangozzák a názáreti Jézus evangéliumát. Ahol örök időszerűséggel hangzik a kettős szeretetparancs; hangzanak az ahhoz kapcsolódó valláserkölcsi követelmények, melyek megalkuvás nélkül, minden szószéken és minden szertartási szolgálatban, több mint ezer éve, mind a mai napig kötelező erővel meghatározzák az unitárius ember mindennapi életére, általános magatartására, életszemléletére és cselekedeteire vonatkozó evangéliumi életeszményt.

Legyenek áldottak azok a vezető vagy egyszerű, buzgó gyülekezeti tagok, akik egyházunk és népünk iránti ragaszkodásukról, áldozatkészségükről, hithűségükről a múltban, viszontagságos, keserves időszakokban, veszélyektől körülvéve, öntudatos lélekkel, nemes példaadással bizonyosságot tettek, és egyházunk megmaradását biztosították. És legyenek áldottak mindazok, akik a mai válságos időben is szívvel-lélekkel, tántoríthatatlan hűséggel egyházunk mellett megállanak és gondolkodásukkal, cselekedeteikkel Jézustanítványoknak bizonyulnak.

Legyen ez a szent hajlék a jövőben is erős vár, áldott világítótorony, mely szüntelenül árasztja védő, oltalmazó fényét, világosságot, hitet és reménységet árasztó áldását mindazokra, akik annak ajtaján lelki megtisztulásra, pihenésre, új erő gyűjtésére, szellemi újjászületésre betérnek. Legyenek áldottak mindazok, akik ma az ünneplő gyülekezet lélek- és szeretetközösségében buzgó áhitattal imádkoztak.

Isten áldása legyen e Zsinati Főtanács összejövetelen. Ez a szent hajlék pedig még sokáig, nemzedékeken keresztül hirdesse az egy. örök Isten, gondviselő Atyánk dicsőségét és az ember, a testvér, feltétlen szeretetszolgálatát. Amen.

LASSI!

Lk 18,41—42; Jn 9,39—41

Jerikó külvárosának egy szegényes kapuján minden reggel csaknem ugyanabban az órában kijön egy ember. Nem tekint sem jobbra, sem balra — úgy is hiába —, csak jobbra fordul, felszegett fejjel, botját kissé előre tartva elindul. Egyenletes lépésekben halad, ismeri az utat, sokszor megjárta már, meg is számolta lépteit a kerek köig, amelyen ülni szokott. Meg is érkezett. Komótosan letelepszik a köre, kalapját ölébe teszi, s ha utas jár arra, maga elé tartja s kérő, könyörgő hangján szól: „Könyörüljenek a szegény vak kolduson“.

Így ül és könyörög minden napon, évek hosszú sora óta. Már ismeri a körülötte zúgó-zajgó életet. Cipők kopogásáról, paták dobbanásáról tudja, hogy ember vagy állat közeledik felé. Szekerek zörgéséről, kocsik tovasuhanó hangjáról tudja, hogy szegény vagy gazdag jár az úton. Mésziről megérzi a munkás verejtékszagát vagy előkelő nők illatát. Könnyen megkülönbözteti a könyörtelen szívű adakozók zsebében megcsörrenő pénzt, huncut pajkos gyerekek kezében megkoccanó kövek nesztét, mely ha kalapjába hull, egyformán szól: „Az Isten adjon ezerennyit helyette!“

Amíg így teltek a napok a körülötte zajló világ hangját figyelve, vagy a reá hulló csendben, sokszor sírt föl benne a lélek egy más világ után, amikor nemcsak zajokat hall, illatokat érez, hanem lát is. Mondják, milyen kék az ég, sötét az éj, ragyog a nap, csillog a harmat, szép a virág, de én még nem láttam ragyogó napsugárt, csillogó harmatcseppet, kék eget, sötét éjszakát. Istenem, milyen jó lenne egyszer látni — sírt föl benne a lélek. Néha felcsillant benne egy-egy reménysugár, hátha . . ., de ki is aludt hamar. Ő már csak alamizsnát várhat e világtól. Hallott ugyan egy emberről, aki meggyógyítja a sántát, bénát, visszaadja a vaknak látását, de ő hol találkozzon vele, vagy ha találkozik is, vajon meglátja-e őt, a nyomorult vak koldust?

Egyszer csak a nagy csendet, mely köréje telepedett, emberi hangok zaja verte föl és egyre jobban közeledett. A közel érkező emberektől tudakozódik: „mi dolog az?“. Megmondák pedig néki, hogy a Názáretbeli Jézus megy el arra“. Mintha villám ütött volna belé, egyszerre felszökött, a rongyos kalap leesett öléből, a néhány garas csörögve gurult szanaszét. Arcát a zaj irányába fordította, kezét magasra tartotta és hangosan kiáltva mondván: „Jézus, Dávidnak fia, könyörülj rajtam!“.